



PEST, I. félév.

22. szám.

Május 30. 1867.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 forint 31. A pályázatok beiktatásáért tiz sorig minden egyszeri. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-fölvételért 1 frt, tiz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent-Stávan-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni, évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár szánuittatik.

Felix atya.

A mi t. olvasóink közül többen lehetnek, kikhez Felix atyának hite még nem hatott el.

Ezek kedvéért mindjárt eluljáróban megjegyzem, hogy Felix Franciaországban elsőrendű katolikus hittanok, ki egy idő óta bőjt konferencia-beszédeivel roppant befolyást gyakorol a művelt párisi közönségre.

Kövessük lélekben a roppant népsokaságot, mely Párisban a hideg nagybőjt délutánokon a Mi-asszonyunkról nevezett főegyházba siet. Nagy számmal vannak itt képviselve a társadalom legmagasabb osztályai: a tudomány és művészet választottjai, a kormányzat és hadsereg legkitünőbb képviselői; világhírű miniszterek, győzelmi babérokkel felékesített hadvezérek.

Egy kis gyermek esengetyüvel jelt ad; kintünő kar elénekli a bánat zsoltárát, — az örökszépségű Miseszék, s a szöszékre,

melyet egy Dupanloup, egy Lacordaire megdicsőített, föllép egy kis emberke, egy jezsuita szerzetes. Termete kisebb, a középszerűnél; de testének felsőbb része jól kifejlett; feje, arcvonásai rendesek, kel-

lemesek, homloka széles, nyílt; szemeiből ritka megnyerő melegség sugárzik, mely néha a szent harag vilámaikat löveli. Majdnem mindig mosolygó ajkai előre is hajlandóvá teszik a jelen 4—5000 embert annak el-

fogadására, a mit mondanó leszen. — Egész lényé megnyerő. Noha szónoki talentomával uralkodik hallgatóságán, mégis csupa szerénység, szelidség; — majdnem hajlandó volnánk himni, hogy félénk.

Ez érdekes jelenés Felix atya.

Felix hosszú és beható tanulmányok után 1853-ban lépett fel először Párisban, hol a hallhatatlan Lacordaire-t váltotta fel. Nehéz feladat, melyet azonban fényes siker koronázott. — Tekintve majdnem ifju arczát, barna hajzatát, melybe csak itt-ott vegyül egy fehér hajszál, azt gondolnók, hogy e nagy szónok alig 35 éves, pedig Felix jelenleg már 54 éves. 1837 óta

jezsuita; mint szónok működik 1851-diktől fogva. — Nyolczadik gyermeke egy sok tagból álló családnak; születlett az Éjszaki (Nord) megyében Neuville-sur-Escaut-ban; tanulmányait Cambraiban folytatta, hol a



papnöveldebe vétetett föl s tanult 1830-ig. Ezen Franciaországra nézve válságos évben, melyben a forradalom a királyt elűzte, lépett a nagy papnöveldebe; bevégezvén a theologiai tudományokat, 27 éves korában lépett a jezsuiták rendébe.

Sokan nem tudják, mily ovatos körültekintéssel nevelik a Jézus társasága papjai. Péter hajójában ezen erőskaru evezők, mint őket VII. Pius nevezé, növendékeiket.

Szóljunk azért röviden Felix ujonezéveiről.

Ujonezéveit Belgiumban és Franciaországban töltötte. A fegyelemben, egyházi tudományokban négy évet töltött, mire letette a szigorlatokat; aztán tanárrá lett. 1845—1847-ig mint a szónoklat és bölesészet tanára működött Brugelletteben; kenetes, szellemdus előadásai tanítványai előtt feledhetlenek maradtak. Erre újra egy évet teljes visszavonultságban elmélkedve, tanulva, imádkozva töltött. Innen Felixünk mint bevégzett szónok lépett ki.

Az 1848 mint majdnem egész Európában, Franciaországban is a forradalom éve volt. Mindenütt izgatottság, mindenütt felforgatási vágyak. Rive-de-Gier nevű városban a munkásosztály fenyegetőzve lépett fel a vagyonosok ellen. A világi papság minden csillapítási törekvése meddő maradt; ekkor az igénytelen, de közelebbi környezete által jól ismert és becsült jezsuitához fordult, ki eddig csak az ifjuságnak szokott volt predikálni. Felix föllépett a nyugtalan munkások előtt, s szónoklatának varázshatalmára ezek szelid báránycsként oszlottak szét.

Felix még két évig tanárkodott, de közben a szószéken is működött. Elüljárói fölismerték benne a nagy szónoki tehetséget és készséget, s elküldötték őt Párisba, hol azóta évről évre tartja világhírű conferentia-beszédeit, melyeket még a hitetlenek is örömmel hallgatnak, s csak Isten tudja, e férfiu ritka szónoklatának hatalma által hány lelket érint Isten kegyelme s nyertik vissza a vallásnak, az erénynek.

Assisi szent Ferencz esőkje.

1867.

Egy beteg jő, egy beteg jő
Nagy fájdalomban,
Arczán égő rákmirigy, egy
Égő pokol van.

„Oh szent! — így nyög térdre esve —
Oh ég gyermeke,
Kiben dícsértessék az Ur
Drága, szent neve!

Áldj meg — ajkad a folyó menny,
Kegygyel áradott,
Áldj meg — cseppents kínaimra
Egy mennyharmatot.”

Assisi dicső szülöttét
Szent hév járja át,
És levijja önmagában
Az embert magát.

Fölkarolja a fekélyest,
Könnyel néz reá,
Egy pillantás... a mirigyét
Im megcsokolá!

És az áldott hősi esőkon
Megindult az ég,
A pokleson az egészség
Hajnalpirja ég.

Mindszenty Gedeon.

A j e g y g y ü r ü.

I.

Néhány mérföldnyire Luxemburgtól egyik nagyobb faluban Vilkes Anna nevű igen tiszteletreméltó özvegy élt. Buzgóságaért, jótékonysága-, belátása- és tapasztalásaért mindenki tisztelte. — Születésére nézve brüsseli volt, egy jómódu kereskedőhöz, ki vászonruhákkal, himzésekkel és főként esipkékkal kereskedett, ment nőül és itt telepedett le. Egykor igen kitűnt finom esipkék készítésében, még most is hajlott korában kevesen multák ebben fölül. Mindig oly ruhában járt, a minőt ötven, sőt száz év előtt viseltek; de öltözete tiszta, esinos, nagy ünnepélyeken fekete bársonyból való volt. Tiszta fehér ruhára s egy finom esipkékkal feldisztatott fejkötőre s nyakfodorra különösen sokat tartott. Mint ruházata, úgy lakása is egészen ódon divat szerint, de jó izléssel volt rendezve és tisztán tartva. Háza mind kívül, mind belül az ódonság jellegét viselte. A ki be-

lépett, egy századdal korábbra hitte magát visszavittnek; de itt is a legnagyobb tisztaság uralkodott, s minden sejteté lakosa meglegegedttségét.

Egyik este későn e derék özvegy, Anna, alsó szobájában ült; mert fiatal unokahuga, ki több évtől fogva a gazdaságban segíté, legközelebb vidékre férjhez ment. Annának volt öreg eselédje, ki nem jól érezvén magát, korán lefeküdt. Az egész házban tehát egyedül maga volt fön. Élénken lobogó éji lámpa világítá be a padlózott szobát, visszasugárzott a tál kerete ragyogó czinjében, beragyogá az ablak-önt s az egész szobával mint egy tükörben látszott a tiszta ablaküvegben, mely, minthogy künn teljes sötétség volt, fekete, esiszolt márványhoz hasonlított.

Anna imakönyvében még áhíthatosan olvasta estimáját. Az asztalkáján levő megkezdett esipkemunkát

kissé félretolta. Karszéke mellett volt rokkája; mert a vidéken senki sem tudott neki elég finom fonalat fenni. A kedves, bizalmatébresztő szobácskában akárki is jól érezte volna magát. Csak a nagy, régi fal-óra kimért ketyegése szakította félbe a csendet. — A fényes-barna agyagkályha kellemes meleget terjesztett. De künn hideg őszi szél fúj s időnkint nagy esőcseppek verdesék az ablakot.

— Istenem — szóla a jó Anna — ugyan sajnálni lehet, kinek e sötét, viharos éjen künn a szabad ég alatt kell tartózkodnia! Isten segítsen mindenkint tető alá! — De ő maga sem volt aggodalom nélkül. Háza néhány száz lépésnyi távolságban volt a falutól s néhány nap előtt a falut rablók nyugtalanították. — E viharos éj, mondá, a rablónak különösen kedvez. De te édes Istenem, meg fogsz kegyelmedben tartani. Oltalmadban bizva meg vagyok vigasztalva s nyugodt leszek.

Ekkor zörgetett valaki az ablakon. Anna megijedt. „Istenem, gondolá, ki lehet ez ily késő éjjel? Óram épen tizenegyet ütött.“ Még egyszer zörgettek. „Ki van itt ily későn?“ kérdé Anna.

— Ah — szóla halkán egy ismeretlen hang — kérem nyissa föl az ajtót s fogadjon be ez éjre!

Anna az olajlámpával félénken ment az ablakhoz. hogy a lámpafénynél lássa, ki zörgetett. Nyulánk hölgyet pillantott meg sötétkék ruhában, fején fekete tafotakalappal s hóna alatt kis batyuval. Ruházata különben egészen olyan volt, mint akkor az előkelő hölgyek viselék.

— Ah, kérem ereszsen be, esdett az idegen, egészen át vagyok ázva, el kell a hidegben vesznem.

E szavak a jó özvegy szívére hatottak. De mint-hogy kissé félénk és bizalmatlan volt, feltette az imént letett szemüvegét s kinyitotta az erős ráceszal ellátott ablakot. Midőn az idegen hölgy arcát megpillantá, egyszerre eltűnt minden félelme. Soha szelidebb, kedvesebb arcot nem látott, noha nagyon halavány volt, s a záporosóban egészen átázott sűrű hajzata mintegy esomagban csüngött le homlokán s vállán. Az idegen liljomhoz hasonlított, melyről az eső csorog s a vihartól remeg.

— Szent Isten! szóla Anna, mennyire sajnálom önt, kedves kisasszony. Csak egy pillanatig legyen türelmemmel. Azonnal megyek és beeresztem önt.

A lámpával lassan és ovatosan, hogy az olajt ki ne öntse, ment az ajtóhoz. „Ah, a szegény kisasszony, szóla menet közben magában, alig látszik tizenmolez évesnek; a jó Isten maga tudja, miként tévedhetett ide e gyermek.“

Anna visszatolta a reteszt, s minthogy a vihar a kinyitott ajtón hatalmasan befújt, gondosan a lámpa elé tartá kezét, hogy az el ne aludjék, s így szólt: „Így, most jöjjen be.“ Az idegen belépett, szemeit a tiszteltreméltó Anna redős arcára emelte, melyet a vörös lámpafény megvilágított s e szavakat mondta: „Istennek hála, hogy ide vezetett. Üdvözlöm önt, kedves anyám; mert így nevezem a nélkül, hogy ismerjem. Semmi egyebet nem kérek, mint éjjeli szállást. Ne tagadja meg ezt tőlem. Isten meg fogja jutalmazni, ha könyörül rajtam.“

— Isten hozta kedves leányom, szóla Anna, szíveslyes barátsággal, jöjjen velem.

Gondosan ismét bezárta az ajtot s a lámpával elült. „Istenem! szóla a szobában, ön egészen át van ázva s remeg a hidegtől. Ön batyuja is, folytatá, ezt tőle elvéve, csupa víz s oly nehéz, mint az ólom. Fogadok, egy száraz szál ninesen benne. Kalapjáról is csak ugy csorog a víz. Tegye le s üljön ide a karszékbe a meleg kályha mellé.“ Mig az idegen feloldta a selyem-szalagokat, melyekkel a kalap állán meg volt erősítve, Anna ennek ujján ragyogó gyémántos aranygyűrűt pillantott meg. „Istenem, gondolá Anna, a kisasszony nagyon előkelő hölgy lehet.“ De bár mily kíváncsi volt megtudni, hogy ki ezen idegen kisasszony s miként jutott ide, mégis erősebb volt szívében a részvét. Csak arra gondolt, hogy a hidegtől reszkető kisasszonynak segítségére lehessen.

Az asztalon levő lámpánál viasztekereset gyújtott meg s kiment. Néhány perc múlva igen csinos ruhát, fehér harisnyát s csinos piros papucsot hozott magával. „Öltözzék ön gyorsan át, szóla, én e közben a konyhára megyek s számára levest főzök. E ruhát bizton felöltheti. A szabás polgári ugyan; de mint látja, egészen új, még senki sem viselte. Ah, unokám számára csináltattam, ki félév előtt mint menyasszony halt meg s a falu temetőjében fekszik.“

— Mint menyasszony! szóla az idegen meghatva s szemei könnyektől nedvesültek meg.

— A mit Isten tesz, mondá a szomorú nagyanya éghez emelt könyvelt szemekkel, az mind jól van téve; unokám most boldogabb, mint mi. — És miután ezt mondotta, fájdalmas arccsal hallgatva ment ki az ajtón.

Kevés idő múlva visszajött Anna s kékvirágos fehér porcellántálban behozta a levest. A fiatal hölgy már átöltözve ült a kályha mellett a karszékben, de érdemes háziasszonya iránti tiszteletből ennek bejöttékor fölkel.

— Csak maradjon a meleg kályha mellett, szóla Anna, ön még mindig remeg a hidegtől. Eléje teszem az asztalkát. Így! most egyék! Szívűből szolgálok, Isten adja reá áldását.

Az idegen buzgón imádkozott, aztán evett s evés közben így szólt:

— Oh, mennyire felűdit e meleg leves; mennyire jót tesz a meleg e barátságos szobában. De még üdítőbb s jötevőbb azon szives jóság, melylyel ön mint idegent házába befogad és megvendégel. Isten jutalmazza meg érte! Ah, én egész életemben nem adhatok neki eléggé hálát, hogy a lámpafény által, mely az ablakon átvilágolt, idevezérelt. Már féltem, hogy e borzasztó éjben az erdőn el kell vesznem. De Isten, kihez szünet nélkül imádkoztam, kiségitett a szükségből.

— Lássa, mondá Anna, soha sem kell kétségbe-esni. A hol legnagyobb a szükség, ott Isten segítségével legközelebb áll. Ez mindig való. De az eső és hideg önt nagyon elővette; közben most is borzadok. Legjobb, feküdjék le mielőbb. Majd a nyugalom és az ágy melege jó hatással lesz. Jöjjen velem, e felső szobában, jó, tiszta ágy vár önre.

Az idegen fölkel s háladatosságból, mint otthon megszokta volt, Annának kezet akart csókolni. Annát

e hálakifejzés nagyon meghatotta; de kezét visszavonta.

— Ez sok volna! szóla — hagyja ezt nagyságos kisasszony.

— Az nem vagyok, szóla az idegen, nevezzen csak leányának, mint imént tevő. Ezt legszívesebben hallom.

— Tehát leányomnak fogom nevezni — mondá Anna s karjaiba zárá őt. Különbben is kivált e ruhában nagyon emlékeztet boldogult unokámra. Önnek is, mint nem kétkedhetem, már kora ifjúságában sokat kell szenvednie. De ma nem akarok épen semmit hallani ön történetéből. Csak nevét mondja meg, hogy azon szólithassam.

— Nevem Eliz, szóla az idegen.

— Istenem, kiálta fel Anna, hisz ez anyyi, mint Erzsébet. Unokámat is úgy nevezték. Legyen tehát kétszeresen üdvözölve, kedves Eliz! — De elég — most kövessen.

A gondos háziasszony fogott egy vánkost, melyet előbb a ruhával lehozott volt, hogy azt a kályhánál megmelegítse, másik kezébe a lámpát vette s a tiszta lépesőzeten Elizt egy csinos szobácskába vezette fel. Itt a lámpát az asztalra tette, az ágyra helyezte a vánkost, kivett egy czin ágymelegítőt, melyet az ágyban már korábban tett volt, s ekként szóla: Most mielőbb iparkodjék az ágyba, másként még megbetegszik. A lámpáért későbbben eljövök. Ugy, aludjék jól, adjon Isten jóéjszakát.

Midőn kevés idő múlva Anna a lámpáért jött, Eliz már aludt, a lámpa fényénél nézte az alvó arcát s így gondolkodék: Valóban oly szép, mint egy angyal s igazi képe az ártatlanságnak; részesítse Isten az ártatlanság szelid álmában! — Még megáldá s halk léptekkel kiment.

II.

Másnap Anna, a gondos háziasszony, szokása szerint igen korán kelt fel. Még éjjel megtisztítá Eliz ruháit, melyek eső- és sártól be voltak mocskolva s száradni a kályhára teríté. Miután megszáradt, kivasalta s egészen helyrehozta. Aztán harisnyában halkán lépve bevitte Eliz szobájába s szép rendben az asztalkára és két székre helyezte. Eliz még alvék. „Hála Istennek, gondolá Anna, az egészséges álom helyre fogja hozni.” Lassan ismét kiment s a konyhában a reggeli készítéséhez fogott, aztán a csipkekészítéshez kezdett.

Miután Anna egy ideig a csipkét verte, Eliz buza-virágszínű ruhájában belépett. Igen egészséges színben volt arca visszanyerte pirosságát, szép, barna hajzata gazdag fürtökben omolt le vállára. Forrón megköszönte Anna figyelmét s anyai gondosságát, melylyel ruháit ismét helyrehozni sziveskedett. Anna örült, hogy Eliz oly jól aludt s jobban érezte magát. Behozta a reggelit, mely az ottani szokás szerint theából, tejből, pirított kenyérből állott s ezekhez fehér porcellántányéron szőlőlevélre rakott aransárga írósvajot is hozott. Először Eliznek töltött a fehér porcellánésészébe s biztatá, hogy jó étvágygyal fogjon hozzá.

— Ha ön nem is nagyságos kisasszony, szóla Anna reggelizés közben, mindenesetre előkelő, vagyonos szü-

lék gyermeke. Ha önnek bizonyára szomorú története nem titok, mondja el nekem.

— Igen szívesen — mondá Eliz — ön, valamint általában jó ember előtt nincsen titkom.

— Boldogult jó atyám, így kezdé elbeszélését, a rothenfelsi nemes birtokon gazdatiszt volt. Nagyon istenfélő becsületes ember volt; anyám szintén nagyon buzgó, ájtatos asszony vala; én voltam egyetlen gyermekök. Alig voltam tíz éves, midőn jó atyám, s nem sokára anyám is meghalt. Az uraság könnyörült rajtam s magához vett. Én is részt vettem a két kisasszony taníttatásában, kik velem körülbelül egy korbéliek voltak; e mellett apró szolgálatokat kellett tennem. Így néhány év igen boldogan folyt le. A tiszt, ki atyám helyét elnyerte, már koros ur volt; fia Vilmos melléje segédül adatott azon ígérettel, hogy atyját a hivatalban követni fogja. Anyja már nem élt. A fiatal tiszt, a mint már nevezék, igen nemeslelkű, kitünő fiatal ember volt, hajlammal viseltett irántam, s nőül akart venni. Atyja, kinek becsülését birtam, nagyon örült fia elhatározásának; az uraságnak szintén nem volt ellenére; mindenki Vilmos menyasszonyának tekintett.

— De néhány hónap alatt nagy változás történt. Az öreg báró, kinek Vilmos nagy kegyben állott, meghalt; a két kisasszony messze földre ment férjhez; a fiatal báró visszaérkezett utazásaiból s átvette az uradalmat. A fiatal uraság szép, ügyes, beszédes, élezes — de romlott, könnyelmű ifju volt. Hízélgéseivel mindennütt üldözött, s majd aranyfüggőkkel, majd selyem nyakkendővel, majd ruhaszöveggel akart megajándékozni. Szóval el akart esábitani. Iszonyattal utasítottam vissza ajándékait s mindig nagyon komoly voltam irántában. „Méltóságos báró — szólék neki egyebek közt — én szegény leány vagyok. Ártatlanságomnál és becsületemnél egyebem nincsen. Kegyetlenség öntől, hogy e gyöngyöktől, melyek minden becsületszerető leány előtt bármi földi kincseknél is drágábbak, meg akar fosztani s egész életemre becsületemnél s szerencsétlenné tenni. Ne feledje rangját; ne kényszerítsen arra, hogy önt megutáljam.” De ő csak nevetett s bohónak nevezett. Én azonban kerültem őt, mint a mérges kígyót.

— E közben kitört a háború. Azt mondták, hogy sok ifjut elvisznek katonának. Minthogy Vilmosnak szorosan véve még nem volt alkalmazása, felszólították, hogy a kitűzött napon a városházán megjelenjen, hol a sors fog határozni, kinek kell katonának mennie. Vilmos atyja a báróhoz sietett s esdve kérte, írja alá Vilmos kinevezési okmányát, mely már rég készen volt. Ez iránt a bárónő is nagyon sürgette fiát; de a báró mindenféle ürügy alatt mindig késedelmezett a kérelmet teljesíteni.

— A reám nézve oly borzasztó nap beállott. Szerencsémre épen sok munkám volt, mi némi szórakozást nyújtott. Épen vasat melegítettem a konyhában s vasalni akartam fölmenni. Ekkor a báróval a lépesőzetenél találkoztam. Kezében tartá Vilmosnak aláírt kinevezési okmányát s azt e szavakkal elém tartotta: „Eliz, kezdébe adom Vilmos sorsát. Ha engedékenyebb leszesz irányomban, Vilmos nem lesz katona, te pedig tisztne leszesz.” Boszorkodással utasítottam el vétkes ajánlatát. „Isten mentsen meg — mondám — hogy ily mélyen

sülyedjek s erényemet földi előnyöknek föláldozzam; ezt nem tenném, habár királyi koronát ajánlanának.“

— Vilmos megjelent a városházán. Aggodalmam kimondhatatlan vala: miatta egy pillanatig nem tudtam nyugton maradni. Vilmos atyjához mentem, ki a kastélyban földszint lakott. Soha sem fogom feledni, a miut a ritka fehérhaju jó öreg irományokkal megrakott asztala mellett ült, sípkáját kezében tartotta és imádkozott. Midőn vörösre sirt szememet látá, ő sem tudta könyeit visszatartani.

— Ekkor belépett Vilmos. Katonának kelle mennie. Az öreg elhalványult; én pedig annyira megijedtem, hogy majdnem összerogytam. De Vilmos elég vidám volt s mindkettőnket vigasztalt. „Kedves atyám! szóla — hisz önmaga sokszor mondta: Viszás körülmények közt a valódi mesterség, mindig nyugodtnak és elégedettnak lenni, abban áll, hogy minden viszontagságot elfogadjunk Istentől s higyük, hogy utóljára is mindent jól fog rendezni. E mesterségnek, vagy inkább, ezen egyszerű, mesterkéletlen hitnek most hasznát kell vennünk.“

— Igen kedves fiam! szóla az apa — e vigasztaló hitbe fogódzunk most mindhárman. Ki Istenben bízik, erős alapra épít.

— Eliz a várban, szóla erre Vilmos, hol erényét folytonos veszély fenyegeti, többé nem maradhat. Ah, bár kedves atyám, máshol laknék. Akkor Eliz, kit ön ugyanis leányának tekint, ideiglenesen a gazdaságot vezethetné. De itt a kastélyban nem ovhatja meg ártatlanságát. A báró mindenféle ügyekben majd ide, majd amoda küldené, s a páztor nélküli szegény ártatlan bárány egy pillanatig sem volna biztos a farkas fogai és körmei elől. Az ellenséges ágyutüzbe szívesen megyek; ennél sokkal borzasztóbb reám nézve, ha Eliznek itt kellene maradnia. Eliz nem maradhat itt. De hogy hová adjuk azt magam sem tudom.

— Hiszen van még egy nővérem, mondá az öreg, ki ide három órányira lakik; férje hámoros. Ott Eliz biztosságban lenne. A báró nem egy könnyen akadna nyomába. Velem s rokonságommal sohasem törődött; azt nem is tudja, hogy nővérem van. Eszébe sem fog jutni, hogy Elizt ott keresse. Azonban e jó emberek ott falházban s igen egyszerűen élnek; Eliznek nehezére fog esni az urasági asztalt és lakást nélkülöznie. De én azt mondám: „Kész vagyok földalatti barlangban gyökerekkel és füvekkel élni, hogy ezen főrangu esábitó elől menekülhessek.“

— Vilmos e nyilatkozatomnak nagyon örült. — „Most már — szóla — vigasztalódva megyek a háboruba.“ Ujjáról lehuzta e gyémántos aranygyűrűt. „Eliz, mondá, több mint harmincz éve, atyám ezt anyámnak jegygyűrűül adta; e gyűrű a legboldogabb házasságot eszközölte. Atyám és én ezt neked is jegygyűrűül szántuk. A jó Isten tudja, fog-e bennünket valaha házasság egyesíteni. Fogadd el ez esetre e gyűrűt emlékül. Valahányszor látod, gondold: Az erény becsesebb az aranyból, s az ártatlanság drágább a gyémántnál.“

— Másnap jelentém a méltóságos bárónőnek, hogy el kell őt hagynom. Nagyon megütöközött; s midőn elmondám okaimat, megütöközése még nagyobb volt. Soká hallgatott. Végre így szóla: „Igazad van Eliz; távoznod legjobb mind magadra, mind Károlyra nézve, ki nek szerencsétlen szenvedélye különben naponkiint erősebb lenne.“ Könyek közt ölelt meg s így folytató: „Maradj mindig jó leány, bizzál Istenben, őrizd meg ártatlanságodat s becsületedet, úgy Isten meg fog áldani.“

— Ah, a jó asszony, soha sem volt szigorú urnőm, hanem inkább gyöngéd anyám. De most nem tudott rajtam segíteni. Magának is nehéz helyzete volt. Ezt ugyan soha egy szóval sem érinté, de én ismertem körülményeit. Fiától neki is sokat kelle szenvednie; könnyelmű magaviselete sok szomorúságot okozott neki. Talán valaha tulengedékeny volt irányában. Nagy összegeket fordított reá, s hibáit, mint ifjusági könnyelműséget, mentette. De most, miután az urodalmat átvette, rosszul viszonozza anyja engedékenységét. A régi kastélyt roppant fényvel ujra berendezte. Anyjának néhány szobára kelle szorítkoznia. A gazdag özvegytartást, mely neki határozottat, rendetlenül fizette. Gyakran alig rendelkezik egy-két forinttal. Mind a mellett egy régi aranypénzt keresett elő, azt nekem adta, még egyszer megölelt s ezt mondá: „Ha valaha többet tehetnék érted, bizton számíthatsz reám.“

— Ah — szóla Eliz — lehetetlen leírom a hármias fájdalmas elbuesuzást — a derék bárónőtől, a nemes öregtől s a jeles Vilmostól. Szívem háromszorosan volt széttépvve; még most is vérzik! Tovább nem tudott szólani, folyó könyei miatt fehér kendővel takarta el arcát s fájdalmasan zokogott.

Noha Anna szemei is könnybe borultak, szeretetteljesen vigasztalta vendégét. Időt akart neki engedni, hogy fájdalmából magához térjen. Fölszedte a theaedényeket, azokat a konyhába vitte s előkészületeket tett az ebédre.

(Folytatás következik.)

R ó m a i l e v é l.

Róma, május 13. Florenczből aggasztó hírek érkeztek hozzánk, melyek horderejőknél fogva egy részről lehangolók, más részről reményt nyujtók. Mint bizonyost írják, hogy ott a kormány tudtával a római menekült vagy kivándorolt forradal-
nások fölkelést rendező központi bizottmányt hoztak létre, melynek feje G a r i b a l d i József, ki magát azért római tábornoknak czimezteti. Ez titkos utakon fegyvert s embereket küldözget a pápai álladalomba, hogy annak idejében ezek a megelégedetlenekkel egyesülten a szent városban fölkelést kezdjék, a kívülről jövő segítségre bizton számítva; — e bűnös

ezeljek elérésére hat millió franknyi értékű papírpénzt indítottak forgalomba, fölszólitva lévén minden a pápa kormányát gyűlöllő olasz azt beváltani s a nép közt elterjeszteni. Így állván jelenleg Róma ellen a dolgok, jó népe ezért buzgóságát még inkább fokozza, fohászait kettőzteti. Mária oltalmát kéri, tántorithatlan hittel Jézus ígéréteben reméli, hogy az egyházon a pokol kapni sem fognak diadalmokodni! — és ez Róma jelenlegi vértje, ez védbástvája; miért is a jövő XVIII. százados emlék sz. Péter-Pál vértanú haláluk megünneplésére rendezendő készülétekben annál nagyobb buzgalmat fejtenek ki, mennyive-

inkább lehangoló s ijesztgető hírek szárnyalnak, tudván, hogy mind ez a pokol műve: az inceselkedő s átán mesterfogása, a kétségbeesett türelmetlen tulzók merész vállalataikban való kísértgetése.

Borghese herezeg palotájában f. hó 8-kán egy névtelen társulat gyűlést tartott, melynek tagjai — Róma városbeli háziurak — kötelezik magukat szegényebb sorsu polgártársaik számára jó, egészséges, meg olesó lakosztályokat rendezni s építtetni. E társulat Borghese hg indítványára ez évben megalakult, a fennkitett napon elnökül marquis Cavaletti Ferencz, Róma város első tanácsnoka, alelnöknek marquis Patrizi Ferencz és marquis Di Baviera August pápai testőröz titkárrá megválasztatott, s így ezen háziurak e társulat szabályainál fogva keresztény felebaráti szeretetüket fényesen bebizonyíthatják, hogy t. t. polgártársaikat mennyire becsülik, szeretik.

E napokban a vatikáni sz. Péter főegyházának káptalana közhírré tevő: hogy sz. Péter apostol halála 18. százados emlékülnepeét hasznosabban meg nem üheti, mint ha az évi jövedelméből hetven szegény, jó erkölcsű s magavisetetű férjhezme-

endő leányzót, fejenként 160 lirából álló menyasszonyi ajándékban részesíti; miért is ezeknek szülői, vagy ezek hiányában az ő rokoni fölszólítvák: hogy még e f. hóban tulajdon plebánosai által aláírott kéréseiket a káptalan irodájába beadni ne terheltesse, miszerint jövő szent Péter-Pál ünnepekor 70 leány közt a 11,200 lirát kioszthassák. Imhol a keresztény szeretet kifolyása! a papi javak holt kezek által mikénti kezelése!

Ma ő exeja, a kegyelmesen kinevezett kalocsai s Bács törvényesen egyesült megyék érseke Haynald Lajos volt káthágói érsek in partibus, Róma városát elhagyván Magyarhon felé vette útját, hogy miután a pápa ő szentsége által kinevezése helyeseltetett s megerősített, aláírott brevije erejénél fogva a szükséges hűségi esküt letette, érseki megyeszékét még e hó napjaiban törvényesen elfoglalhassa; — a vigasztaló Szentlélek Ur Isten kegyelme s malasztja viraszson fölötté drága élete minden napjaiban a kath. egyház s édes hazánk javára.

Időjárásunk ez évben rendkívüli, kevés eső, nagy meleg, ma a hőség 27 foknyi volt.

Irodalom.

(A pápaság a történelemben. Körlevél stb. — Vége.)

Azonban a tizenötödik századtól kezdve Afrikában s az ujan fölfedezett Amerikában a rabszolgaság ismét és pedig maguktól a keresztényektől hozatott be úgy, hogy a pápák e tartományokra nézve jónak látták szabadítási törekvéseiket ujonnan megkezdeni: életbe lépett a terv és folyt a szabadítási munka II-ik Piusztól, ki első szólalt fel a szegény afrikaiak érdekében, VII-ik Piusig, ki legnehezebb napjaiban is, midőn Napoleon által szabadságától megfosztva bilinesekbe verve sanyargott börtönében, — felemelte apostoli szavát az amerikai rabszolgák megszabadításáért, és XVI-ik Gergelyig, ki 1839 november 3-án kelt bullájában oly szemmel és oly hanggal sürgeté a négerkereskedés megszüntetését, mintha 13 század előbb élt, és maga Nagy Gergely ült volna a pápai trónon.

A rabszolgaság eltiltása által a keresztény Európában az ókor átléphetlen sorompója, mely a nemzetek józan, tartós és önkényes egyesülését gátolá, lerontatott; de azért a házaság egysége, szentsége és felbonthatatlanságának védőfala, a családélet sérthetlensége nélkül nőnemünk újra visszaszülyedt és újra elmerült volna a rabszolgaságban s ugyanezek hiányával a népek keresztény társadalmá sem lett volna soha létesíthető. S a pápák e védőfalat megépítették. — Ha sz. Péter utódjainak — mondja a protestans Müller, — az emberiség érdekében semmi más érdemök nem volna is, mint az, melyet százados harezok alatt édesgetések, fenyegetések s üldözésekkel szemközt a világi hatalmasok érzéki vágyai ellen az egynejség védelmében kivívtak, már halhatatlannak volnának örök időkre.

„Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek“, e szózat hangzott sz. Pétertől kezdve a pápák ajkairól szemközt a világi hatalommal, mely ellen ők az isteni törvényeket a legbensőbb viszonynál fogva, a személyes méltóságot, az erkölcsi szabadságot, az egyeseknek lelki szabadságát, összes szellemi fejlődésünknek e tényező elemeit mindenkor férfias erélylyel védelmezték. „Mert pápa van, mondja egy prot. történész. Európában Tiberius nem létezhetik többé, s hogy a világi hatalomtól elvétellett az emberek vallási és erkölcsi ügyei fölötti uralom, nagy üdvére vált az emberiségnek.“ Mivel pápa van, többé nem kormányoztatnak és nyomtatnak el zsarnokilag a népek, azon elv

szertint: „Törvény a fejedelem akarata“; hanem az evangelium lett törvénykönyve a nemzeteknek. Mindenütt a törvényességnek eszméit és egy minden emberi törvényhozáson fölül álló szabályt védelmezve, a pápák nevelői és ápolói lőnek az új államoknak, önálló szellemi hatalmuknál fogva fentartották az emberek erkölcsi függetlenségét, befolytak az életnek minden viszonyaiba azon mindent mozgató és serkentő erő által, mely örökségeül maradt mindazon nemzedéknek, mely Rómától nyerte nevelését, s a kereszt árnyában nyugszik.

Az egyház anyja minden tudománynak, és a pápák működése az egyház működése. Midőn a középkor kezdetén vad népesordák száguldoztak a világ romjain, Róma az ókor szellemi kincsét, a feldult Jeruzsálem kegyelemkincsét, és a természetes ész világának sugarait, melynek gyújtója Athen volt, az enyészettől megmentette és terjesztette, s valamint előbb, úgy később is szakadatlanul a valódi keresztény tudomány szent tüzét, mely magasztos lángjait önmagában hordá, s ennél fogva bolygó tüzzé nem válhatott, hogy a szellemeket tévelybe, veszélybe döntse, minden népek keblében lángra gyújtá s megőrizé.

A tudományok sehol sem örvendtek nagyobb virágzásnak, sehol sem mutatnak föl nagyszerűbb és hasznosabb fölfedezéseket, mint épen ott, hol az egyház befolyása alatt műveltettek. Hasonlókép a művészet is. Valamint az egyházi cultus maga is a legfőbb és legtükrösebb remekmű, úgy különösen a művészet sem ült sehol nagyobb diadalünnepe, mint szövetségve a pápák által kormányzott azon egyházzal, melynek számára ama fenséges dömokat hozta létre, melyekben még a holt anyag is Isten dicsőségét hirdeti, s melyeknek művészi faragványaiból még mai nap is az Isten lelkétől áthatott gyermeki kegyelet szelleme beszél hozzánk, és a melynek számára a képzőművészet és festészet komolyság, mélység- és bensőségre nézve még eddig felülmulhatlan műremekeket alkotott. Egyedül Róma lön minden nemes, és az emberi méltósághoz valóban illő törekvéseknek növelő iskolája; mind saját templomai, műcsarnokai és palotái telve vannak a véső és ecset legfőbb teremtényeivel, mind a világ minden gyűjtőműveit tölté be műremekeivel, és a kereszténység fejedelmei mintegy fényes czáfolatául azon előítéletnek, mintha ők az em-

beriség művelődésének elnyomói, ellenségei volnának, székvárosunkban s palotájukban a tudomány és művészet annyi kincsét halmozták össze, hogy ha egykor jőne idő, midőn egy általános katastropha által Róma és a Vatikán kivételével az emberi tudomány és művészet minden művei elpusztulnának a földről, a pápának elég maradna birtokukban, hogy a veszteséget kipótolhassák.

A világ, a hazugság és tagadás szelleme mindig gyűlölte a pápaságot, és fogja is gyűlölni azt az idők végezetéig, mert a pápa a kinyilatkoztatás kincsének apostoli őrzője, mert ő a hit és szeretetegység kuffeje és köteléke, mert ő minden hazugság ellen fölemeli az igazság eszalhatlan szózátát, és az igazságosság megmásíthatlan törvényét minden jogtalanság és erőszak ellen nyíltan hirdeti és védi. De épen azért oszt áldást a pápaság még üldöztetése közepette is, és jépen azért győzedelmeskedik mindig üldözöi fölött, mert az igazság és jogosság mindig áld és győz.

A sz. Péter sziklája ellen tomboló viharok leghatalmasbikánál akarok csak egy pillanatig időzni: a mult században fölidézett hitetlenség és forradalom viharánál, melynek kimenetele előre is azon zavarok szerencsés kimeneteléről kezkeskedik, melyek a pápaságot jelenleg zaklatják.

A gunyolódók legiói, kik semmit, még saját állításaikat sem hitték, a mult század fejedelmeit és népeit megaratóztatták a tagadás szellemével; volt idő, melyben azt hitték, hogy a pápaság a kereszténységgel együtt saját keresztjére fog fölfeszítettetni és eltemettetni, és mint egykor alapítóját csak Arimathiai József Mária és Magdolna, ugy ezt is csak néhány könyörületes lélek fogja titokban megsiratni.

I. Napoleon VI. Piusz elfogatván az Alpeseken keresztül huzeltolta, és a pápa, mint apostoli zarándok halt meg a fogságban. Azon kérése, hogy Rómában hallhasson meg, egész gunynyal utasított vissza. Napoleon meghallván a pápa halálát, mondá: „Nincs többé hármaz korona“, és a bölesészek utjongtak: A pápaság meghalt.“ De Pius ezen szavakkal halt meg: „Krisztus még él. Péter széke győzni fog.“ És ugy történt. Napoleon és a hitetlen bölesészek egy nap azon hirre ébredtek fél, hogy új pápa viseli a tiarát. És ez VII. Pius volt, a szegény, egyszerű szerzetes, kit az isteni gondviselés arra választott ki, hogy mint az igazság és jog védnöke diadalmas esatát vivjon a hitetlenség és Napoleon ellen, ki tagadhatlan oly lángész volt, hogy mióta a világ fenáll, ritkítja párját a fejedelmek soraiban. És Pius legyőzte őt. Midőn Napoleon azt követelte tőle, hogy „a vallás és hit érdekében s annyi léleknek a végromlástól való megmentése tekintetéből“ a nem katolikus hatalmasságok alattvalóit államaiból tizze el, akkor Pius határozott, méltóságos és valóban pápai feleletet adott: Nem csak a mi akaratumk, hanem Isten akarata is, hogy békességben éljünk mindenkivel, legyen az akár katolikus, akár protestans, akár szomszéd, akár idegen, akár olyan, kitől jót, akár pedig olyan, kitől rosszat várhatunk. Mi következett ezen feleletre, tudva levő dolog.

Megparancsolta Napoleon, hogy a pápa fogságba huzeltassék, é. Péter utódja guny- és méltatlansággal illetetett; de ő hősök módjára rettentetlen és állhatatos maradt; még csak egy bátortalan szó sem jött ki ajkain, még akkor sem, midőn tömlőzében meghallotta, hogy Napoleon kiáltványt boesátott ki, melyben nyíltan kimondja: „nem létezik többé pápai állam; én vagyok Róma császárja.“ S ime Pius a tömlőzéből trónjára lépett, Napoleon pedig trónjáról a számüzésbe vetetett. Egész Európa új alakot öltött, csak a pápaság maradt változatlan, miként előbb, és áldást osztván, diadallal vonult be ismét Pius Rómába, s hosszú üldözés után ő lett ismét a katolika egyház megalapítója, és életének legedesebb perczét az képezi, midőn Napoleon sz. Ilona szigeti magányában és elhagyatottságában magához térvén, a Vatikánban annak áldásáért könyörgött, kit egykor üldözött. Ily helyet foglal el a pápaság a történelemben. Üldözéseinek és győzelmeinek isteni jövendölései már tizenhuzol századon keresztül teljesedésbe mentek rajta, ugyanannyi időn át híven teljesíté isteni küldetését is. E küldetése pedig alig volt fontosabb az elmult századokban, mint ma, midőn mindenütt forrongásban vannak „a felháborodott nemzetek és hanyatló országok“, s a jog és szabadság minden alapelveinek ingadozása közepette hiába fáradozik a világ, hogy új szilárd alapot nyerjen. Napjainkban az emberek kívánják ugyan, hogy „megújuljon a föld színe“ (Zsolt. 103, 30.) de nem Isten, hanem a hitetlenség szelleméből és szülöttjéből, a teljesen szervezett forradalomból. Ezen forradalom, mely a durva erőszak, a siker, a „bevégzett tények“ jogánál egyéb jogot nem ismer, meg akarja a kereszténységet semmisíteni, azért akarja a pápaságot a kereszténység ezen valódi védbástyáját, az igazság és szeretet, a népszabadság, a becsület és jog ezen egyedüli pázsát megdönteni. És ezen nyomasztó, üldözni vágyó forradalomnak áll ellenébe a pápaság, oly elhagyatottan, miként azon napokban, midőn Péter a pogány világ nagysága és fényének közepette, mint idegen érkezett Rómába. És valóban IX. Pius, ha a világ fejedelmeit vizsgálat alá veszi, felkiálthat az irás eme szavaival: „körültekinték és nem vala segítő; kerestem és nem volt, ki megsegítsen.“ (Dan. 63. 5.) De IX. Pius más segítséget, más hatalmat ismer, mely láthatlanul gyámolítja, mint valaha Pétert, és ebben bizván rendületlenül áll, védvén az igazság és jog fenséges elveit, melyek által lehet csak megmenteni a világot a pogányság fenyegető büneitől ma ép ugy, mint akkor, mikor sz. Péter az egyház barkedjét Rómában kikötötte. E hit és e bizalom szellemében, meghi bennünket, a szent atya Rómába az apostolfedelem sírhához; üljük meg tehát június 29-én sz. Péter vértanúságának tizenhuzol százados ünnepet, mint oly ünnepet, mely minket a pápák diadalmai és áldásaira hálásan emlékeztet, és azon vigasztaló bizonyossággal tölt el, hogy diadal és áldás addig tartand, meddig a pápaság alapítójának isteni szavai, ki Péternek megígérte: „Te Péter vagy, és e köszálon épitem anyaszentegyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta.“ (Mát. 16. 18.)

M i u j s á g ?

(A királyné őfelsége) mult szerdán Königsberg grófné társaságában az angol kisasszonyok zárdájában tett látogatást. Őfelségét a leánykák csinos beszédekkel fogadták, mire sorra járta a termeket E őtvös kísérete mellett. A tantermekből őfelsége a templomba vonult, hol a főoltár számolyára térdelve ajtatoskodott. Mintegy egy órai ottmúlás után a váró község éljenzései között távozott.

(A kalocsai káptalan) boldogemlékü érseke, Lo-

novics József arczképét Klimkovics Ferencz festész által a káptalan számára lefesteti.

(Alapítvány.) Ft. Liechtensteiger Ferencz kalocsai kanonok őnga „a kalocsai főegyházmegyei elemi tanítók tanácskozmányi dolgozataik legjobbjait jutalmazó alap“ létesítésének megkezdéséül 200 frtnyi alapítványt tett.

(A pompás koronázási domb) a lánchíd-téren innen-onnan elkészül. A megyék történeti nevezetességü helyekről

szolgáltattak alapjához a földet. Így Csongrádmegye a pusztaszeri nemzetgyűlés helyéről, Beregh pedig a Csernekhegy tetejéről küldött földet, hol hagyomány szerint Almós vezér megpihent, és a főpap első áldozatát végzé. — Győr, mondják a Csanak melletti Rákóczy-fa tövéből küldötte a földet; a mi nemzetünk szerint azonban szerencsésebb választás leendett Pannonhalmáról földet küldeni, mely a magyar kereszténység bölcsője, hol szent István, szent Imre gyakran megfordult, szent László országgyűlést tartott s honnan Árpád kacagányos társaival nézte a meghódított földet.

(Jótékony ság). A hg-primás beigtatása napjára 500 főt osztott ki a szegények közt; az erdélyi püspök ő exja pedig a székely kivándorlás megszüntetésére szintén 500 főt ajánlott fel, egyszersmind késznek nyilatkozott két oláhországi vagy moldvai székely ifjunak kiképeztetéséről gondoskodni.

Zárdaünnepély. Nagyváradon 1867. május 20-án). Öröm- és pedig kevesek által elérhető örömnapot ünnepeltek a sz. Orsolya szűzről nevezett, városunkban, közel egy század óta — boldogemlékü Szenczy István apát és kanonok által még életében 1771-ben, leánykák nevelésére alapított — zárda jámbor szüzei, kik szívjóságú s szeretetteljes, a bold. szűz Máriáról nevezett Mária Stephana főnöknők letett szerzetesi fogadalmának félszázados emlékét ünnepelték.

Megható látvány volt, midőn a hálaadó isteni tisztelet után — melyet evangéliom után a szöszékre lépve nt. Miller János töthetleki plebánus ur alkalomszerűleg, szívből kelt épületes szónoklattal emelt, a 75 éves, de azért még ifju erővel bíró zárdafőnöknő, a zárda jámbor szüzeitől, mint jó anya hű leányaitól környezve, imahelyök (oratorium) rostély ablaka előtt megjelent, és kegyelmes főpásztorunknak ez alkalomra kiküldött biztosa és megbízottja előtt, vidám örömtől sugárzó szemekkel, 50 év előtt letett szerzetesi fogadalmát hálaadó szívvel újból elmondá: mire kegyelmes főpásztorunk megbízottja nsogos és főt. Winkler József kanonok ezim. prépost ur az ünnepelő zárdafőnöknő e szavaiból: „hogy a szerzetbe léptem s letett szerzetesi fogadalmamat soha meg nem. bántam“ kiindulva, tömör de sokat mondó szavakban esetelé, miszerint az érdemteljes főnöknő ő nsga szavaiból sok, a szerzetes rendek ellene, nem akarom mondani, üldözője tanulhatja, miszerint a szerzetesi élet korántsem elfojtója, megölője az örömlőknek, hanem a zárda inkább azon hely, a hol az ember földön valódi tartós és boldogító örömlöket, minőket a világ nem adhat, talál és élvezhet, ki Isten iránti őszinte szeretetből oda belép. Erről többet mondhatna a félszázados örömlünnepét tartó érdemduf főnöknő, ki 1793-ban született, 1806-ban a zárdába lépett, 1811-ben a szerzetesrend ruháját magára ölté, 1817-ben szerzetesi fogadalmát letette, 1839-ben szerzetes társnői által a zárda főnöknőjévé választott, és 1865-ben ő Felsége által koronás arany érdemkeresztrel földiszított.

Az egyházi ünnepélyt követte délután 4 órakor a gyermek-sereg tisztelgése; ezen házi ünnepélynek egyik czélja volt, egy igen 'diszes aranykeretbe foglalt olaj-festvényű, szienai sz. Katalin szűz — kegyelmes főpásztorunk által az ünnepelő főnöknőnek ezen félszázados ünnepének emlékére kegyelmesen adományozott — képenek leleplezése. *)

Ezekután sietett a gyermeki hálás szív üdvözlétével a zárdafőnöknő elé; elmondá t. i. üdvkivánatát a belső nevelde, el a nótanítóképezde, a nyilvános elemi főtanoda osztályainak, a női munkaiskola tanonczái és a bold. emlékü Lajcsák püspök alapítványa növendékei, befejezésül elmondák, miszerint oly gondos anya közelében mint ő nsga a zárda főnöknője, nem is érzik, hogy árvák.

Igen megható látvány volt, midőn a gyermeki ártatlan szív üdvözléte után több anya, kik az ünnepelő főnöknő fáradozásai után, és kiknek most jelenben gyermekeik nyerik gondos

*) E szentnek nevét nyerte a főnöknő a sz. kereszttségben.

felügyelete alatt neveltetésüket, özvegy tekintetes Weiserschütz Jánosné vezérlete alatt mind saját, mind gyermekeik neveltetéséért hálájokat kifejezendők, rövid de szívből származott beszéd mellett ő nagyságának egy diszes albumot nyújtott át.

E napot kegyelmes főpásztorunk még az által is kívánta megörökíteni, hogy a zárdafőnöknő által még 1864-ben, a nyilvános elemi főtanoda osztályait végzett, szegényebborsu leánykák számára megnyitott női kézimunka-iskola alaptökét, melyet már akkor 100 fttal megkezdett, és a jó atya példáját követő, és minden jó czél előmozdításában buzgón segédkeztet nyújtó káptalanunk és megyénk több lelkes fiai által 300 fttig összegyűlt alaptökét, most ujoag 100 fttal nevelte, a kegyes atya példáját követte hű fia, nsogos és főt. Winkler József kanonok ur, és a fennevezett alaptöke neveléséhez járult magy. kir. földteher-kármentesítési kötvényben kegyesen adományozott 100 fttal, és így a női kézi munkaiskola alaptökéje most már 500 fttal teszen, ennek évi kamatjából vászon és női ruhakelme vásároltatik, miből a munkaiskola szegényebborsu leánykái, kik az elemi tanoda osztályaiiban nyert oktatás gyakorlatához, és a varrás megtanulásához a szükségeseket előállítani nem képesek, fehéremitéket és női öltönyöket varrnak, melyek azután az iskolai év végétével, ösztöndíj fejében szegény leányok közt kiosztatnak.

Ezekből a komoly, elfogulatlan olvasó láthatja, hogy a zárdaszűzek, midőn a reájok bizott leánykák vallásos s erkölcsös neveléséről, mint minden valódi nevelés, és kiváltképen leánynevelés egyedüli alapjáról fáradozva gondoskodnak, e mellett nem feledik azt sem, mi egykor neveltjeiknek anyagi jobblétét is biztosíthatja. Jegesi.

(A nagyszombati gymnasiumi ifjuság), mint örömmel értesülünk, egész májushóban naponkint a tanárok vezetése mellett a számára rendezett Mária ajtosságra megjelen.

(Meghívás) a pesti Oltáregylet hazai szegény templomok felszerelésére szánt egyházi készleteinek megtekintésére, melyek a piaristák gymnasiumi épületének 1-ső emeletén, jun. 2-tól kezdve 10-éig, azaz pünkösd-hétfőig bezárólag közszemlélre fétetnek ki, és pedig első nap déli 12 órától, a következő napokban pedig reggeli 7 órától esti 7 óráig.

Társulati értesítő.

Kimutatás a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről: Lencsés Sándor pleb. Szempczről 78 ftt 75 kr.; Mayer Manó püsp. titkár Rozsnyóról 44 ftt 10 kr.

Adakozások.

A Szent-László-Társulat részere.	frt	kr.
A szepei püspöki megyéből	135	—
Szalay József tápiószelci pleb. alapítványa	20	—
Oltványi István esanádi nprépost adománya	10	—
Folkusházy Sándor n-szombati kápl. gyűjeménye : Szajbéli Henrik 5 ftt, Schnell György 1 ftt, Folkusházy Sándor 1 ftt, Huszarik Anna, Tibeoszky Anna, Oresánszky Anna, Bagyura Mária, Jézustársaságiak háza, Lucz Teréz, Halezinger Rozália, egyenkint 72 kr. — Összesen	12	4
Szombathelyi növendékpapság	24	72
Szerényi Gábor 2 ftt, Pados János 1 ftt	3	—

Szerkesztői mondanivalók G. J. Gara. Köszönettel vettem; az alkalmat elejteti a megváltozott idő; az ígért művet kérem mielőbb felküldeni. — E. Gy. Tass nád. A lantot még nem kezeli kellő erővel; talán más ágbán sikerültebbet tudna ön előállítani. — M. J. Rác-Militics, Igyekezzni fogok akkor közleni, a midőn ön ohajtja.